

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 52. An inquisitus & onterrogatus teneatur dicere veritatem, aut
liceat eum inducere blandis verbis, aliisque mediis ad eam dicendam, &
num eidem imponi possit juramentum de dicenda veritate, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

tatem dicere timerent, cum gravi præjudicio reipublicæ, Clar. l. c. 9. 49. n. 3. Barbof. in c. fin. de heret. in 6. arg. ejusdem c. Unde Reiffenst. h. t. n. 209. ait: in processu regularium ordinariè non publicari nomina testium. De cætero valituram inquisitionem factam super veritate criminis non præcedente inquisitione super infamia, si tradita non sint capitula reo de hoc non excipiente; quia traditio capitulorum non pertinet ad substantiam inquisitionis, adstruit Pirh. n. 63. not. 2. in fin.

2. Resp. Secundò: Communicanda præterea reo copia repertorum in processu diffamatorio, saltem in foro ecclesiastico, & in terris subjectis Ecclesiæ, in quibus servatur jus canonicum, quia, ut constat ex c. qualiter, & quando. h. t. ubi: quia utrumque nimirum capitulorum & repertorum dationem, seu communicationem requirit Pontifex, unum sine altero non sufficit, Marant. l. c. n. 9. & 10. quem vide. Si verò instituenda inquisitio generalis judicialiter, id ipsum examinandis & interrogandis indicandum, ut videant, quomodo respondere possint & debeant, cum non una eademque potestas detegendi crimina in inquisitione judiciali & paterna, Reiffenst. n. 168.

Quæst. 51. An & quis ordo judicarius servandus in iudicio inquisitionis specialis, ut valeat.

1. Resp. Primò in genere: Ordo judicialis servandus in iudiciis inquisitionis, saltem contra sæculares, sicut in aliis iudiciis ordinatis, ita ut, si non servetur, processus non valeat; & si reus non reclamavit ab initio, sibi præjudicavit, Gl. in c. 22. h. t. v. non servatum. Host. ibid. v. non servatum. & v. finale. Joan. Andr. ibid. n. 2. Dixi: saltem contra sæculares, nam in instituta contra regulares, ordo juris non ita accuratè servandus quod ad solennitatem seu subtilitatem iudicii, quæ in causis regularium remittuntur, non autem quoad veritatis probationem, Pirh. h. t. n. 78. cum Host. & Jo. Andr. arg. Clem. de V. S. Ad hæc, cum Prælati regulares conventuales, qui per electionem canonicam instituuntur, facilius ab administratione removeantur, quàm Prælati sæculares, causæ & probationes suffiunt in inquisitione contra eos, in ordine ad hanc amotionem, Host. in cit. c. qualiter. v. facilius. Jo. Andr. ibid. n. 31. Priores verò claustrales & officiales minores nullo servato juris ordine ad libitum Abbatis amoveri possunt. c. 6. §. tales, de statu monach. Fagnanus in cit. c. qualiter. num. ult. Ac denique, quia contra regulares non tot reperiuntur exceptiones, quàm contra sæculares, & in ipsis exceptionibus non est necessarium, ita exactè formam & ordinem procedendi servare, ut Host. l. c. v. liberior. Jo. Andr. l. c. n. 31.

2. Resp. Secundò in particulari: Præscindendo à iudicio Inquisitionis contra regulares, sive Judex procedat ex mero officio, sive ad instantiam partis, ante omnia constare ei debet de corpore delicti. Dein si ex mero officio procedit, debet sumere & habere informationem & probationem de fama, in casu, quo ea requiritur. Tertiò debet citari reus, ei que proponi capitula, super quibus exigente fama aut instantia partis inquirendum, nec non de positiones testium, & quandoque eorum nomina, ac denique recipere, audire & examinare rei exceptiones ac defensiones: uti singula hæc ferè constant ex antecedentibus. Unde jam, licet si eorum unum omittatur, (salvis limitationibus, quæ in præcedentibus, eorum ferè singulis oppositæ sunt) vel de-

bitus earum ordo non servetur, reusque desuper non reclamet, seu excipiat & protestetur, processus non sit nullus; ita ut ex eo impugnari amplius nequeat, postquam reus sponte & sine tortura crimen confessus, juxta clarum textum c. 1. & 2. h. t. in 6. Barbof. in cit. c. 1. Masc. de probat. concl. 363. n. 34. Reiffenst. h. t. n. 214. & 215. Erit tamen nullus, si reus ab initio reclamet, de non servato ordine, aut aliquo requisitorum omisso, juxta c. 22. h. t. Ac proinde c. qualiter monentur Inquisitores, ut, si prædictum ordinem non servaverunt, se se prudenter & cautè corrigant, hisce expressis: non pudeat vos errorem vestrum corrigere, qui positis estis, aliorum errores corrigere; quoniam ex his, quæ inordinatè sunt acta, non potest ordinabiliter agi: etiam corrigendo sententiam suam definitivam, si erravit in iudicando. Intellige tamen, dum Inquisitor est generalis, seu delegatus ad universitatem caularum, utpote ejus officium non expirat latà sententià, sicut contingit in delegato ad unam tantum causam; qui propterea non potest sententiam definitivam à se perperam latam in iudicando corrigere; qui tamen, etiam si solum erraverit in modo procedendi, potest errorem corrigere; ita Pirh. h. t. n. 66. cum Glos. in cit. c. qualiter. 17. h. t. & Abb. ibid. n. 2. & 3. procedendo tamen, ut dictum paulò ante, prudenter & cautè, ne vilescat eorum autoritas, quod fit, si neque fateantur, neque pertinaciter defendant suum errorem, sed de novo servato juris ordine procedant, vel ad tempus omnino supersedeant; ut Host. in c. cit. c. 17. v. supersedeant. Abb. ibid. n. 1. Pirh. h. t. n. 65.

Quæst. 52. An inquisitus & interrogatus teneatur dicere veritatem, aut liceat eum inducere blandis verbis, aliisque mediis ad eam dicendam: & num eidem imponi possit juramentum de dicenda veritate, & quid, si perjurium committat?

1. Resp. Ad primum satis dictum ad L. 2. t. de confess. quæ vide.

2. Resp. Ad secundum affirmativè, modò absit mendacium, aut falsa promissio levioris pænæ, impenitentie, aut alterius gratiæ, Farin. pr. crim. p. 3. q. 81. n. 306. probaturque id ipsum exemplo Salomonis, 3. Reg. 3. ubi ad eruendam veritatem ex materna affectione simulavit dividi infantem. Sed neque falsa spe, elicitæ confessioni veritatis, reus ad ordinariam pœnam condemnari potest, Reiffenst. h. t. n. 225. & alii.

3. Resp. Ad tertium quoque affirmativè cum Bart. L. inter omnes. §. rectè, in fin. ff. de furtis. & Clar. §. fin. q. 45. n. 9. Arg. c. qualiter 17. & c. cum dilecti. h. t. confirmaturque id ipsum praxi inveterata omnium utriusque fori tribunalium. De qua consuetudine, utpote præbente, anam multis perjuris, etsi conqueratur Clarus cum aliis præsertim Theologis, ait tamen, se non audere, nec alios Judices debere recedere ab illa consuetudine. Aditque Reiffenst. n. 221. in praxi criminali sui ordinis dictum juramentum expressè præscribi.

4. Resp. Ad quartum: De jure communi, si reus depositum hoc juramentum transgreditur respondendo falsum in foro externo, propterea pœnas nullas incurrit, arg. L. 2. c. de reb. cred. Clar. l. c. num. 10. dicens, in hoc neminem contradicere; quamvis q. 21. n. 39. addat, convictum respondisse falsò, posse postmodum torqueri: si tamen alicubi

alibi statuta municipalia habeant quoad poenas aliud, illi standum esset Reiffenst. *h. t. n. 223.*

Quest. 53. Num in inquisitione speciali interrogari possit de sociis.

Resp. Præterea, quæ desuper responderi solent *L. 2. t. 18.* inquirere potest Judex in socios criminis in casibus, in quibus licita est interrogatio de sociis, quos enumeratos vide per *Glos. in L. fin. c. de accusat. Marant. l. c. n. 178.* De cætero dictum socii criminis non est sufficiens ad inquirendum de socio, ubi fama de eo non præcessit, quia socii criminis non sunt personæ honestæ, nec fide dignæ, nec faciunt indicium sufficiens ad torturam, & inquisitio non fit, nisi præcedent fama vel indicium, *Marant. l. c. n. 23.* neque socii criminis, utpote hoc ipso criminosis, non possunt esse testes. *c. personas. de test. c. 1. de confess. nisi tamen sint crimina excepta, aut talia, quæ ex natura socium, requirant, Reiff. h. t. n. 231. & 232.*

Quest. 54. In quo loco & quibus sumptibus facienda inquisitio?

1. Resp. Ad primum: Inquisitio facienda est in loco, ubi reus laborat infamia, *Pirh. n. 57. not. 3. Arg. c. qualiter & quando. 24. h. t. ibidem melius inquiri potest de vita & accusatione alicujus, ubi moratus est. c. 3. de elect. c. 3. & seq. de presump.* Et potest quis esse infamatus in uno loco, & non in alio. Unde inquirendum in loco, ubi laborat infamia, *Pirh. l. c.*

2. Resp. Ad secundum: Fit ea sumptibus fisci, *Marant. l. c. n. 208.* cum *Andr. de Iernia.* Unde, dum dicit *Pirh. h. t. n. 53. not. 2.* quodd, si inquisitores sint in loco, ubi inquisitio propriis sumptibus vivere debeant, alioquin modicos sumptus suppeditare paratis, ad quos divertunt, quos ipsis non debent; non loquitur de Inquisitoribus in inquisitione simplici criminali, sed de inquisitoribus ex officio talibus in inquisitione generali adhiberi solitis.

Questio 55. An & qualiter cesset inquisitio, per supervenientem accusationem?

1. Resp. Primò: Dum antequam Judex formet inquisitionem, apparet citatus offensus, isque interrogatus, num velit procedere ad accusationem, declarat, quodd sic, impeditur inquisitio. *Marant. p. 6. tit. inquis. n. 38.* cum remedium ordinarium, quale est accusatio, cessare faciat seu impedit extraordinarium, quale est inquisitio, juxta *L. in provinciali. ff. de oper. nov. nunc.* dicitque *Marant. cum Bald. in L. ea quidem. in fin. Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adulter.* in tantum id esse verum, ut etiam contra alio Judice possit fieri accusatio, & impediri cæpta inquisitio coram alio. Nihilominus

2. Resp. Secundò limitando id ipsum variè: ac primò quidem, accusator superveniens non facit cessare inquisitionem in casibus, in quibus specialiter de jure vel per statutum (uti hodieum etiam communiter permittitur) licitum est inquiri in criminibus, v. g. in crimine lætæ majestatis, aliisque casibus, de quibus *Glos. & DD. in L. 2. §. si publico. ff. de adulter.* cum remedium unum ordinarium non tollatur per aliud ordinarium, *Marant. n. 39. & 40.* Secundò, quando inquisitus datâ operâ asseclaret & procuraret, ut ab aliquo accusaretur coram alio Judice, ad effectum impediendi inquisitionem, *Marant. n. 41.* cum *Bald. & aliis.* Tertiò,

cum Judex, antequam inquireret, interrogasset offensum, an vellet accusare, & is respondisset, quod non, *Marant. n. 42.* eò quodd ut *Bald. in L. accusationem. c. qui accusare non poss. col. 1. Alex. in addit. ad Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adult.* Quartò, quando processum super inquisitione etiam post accusationem reo nihil opponente, Secus, si is opposuit, *Marant. n. 43.* cum *Bald. in L. 1. c. de furtis.* Quintò, si qui accusat, prius denunciet Judici, quodd procederet ad inquirendum, contra talem, quia haberet suspectum de crimine, ac proinde non supersederet accusatione, *Marant. n. 44.* cum *Speculat. tit. de inquis. §. nunc videndum. v. ult.* Sextò, quando Judex videret accusationem suspectam, v. g. propter collusionem, *Marant. n. 45.* cit. aliis. Septimò, si accusator fuit causa promovendi inquisitionem, ut quia ad ejus inquisitionem fuit formata inquisitio, cum tunc videatur elegisse viam inquisitionis, *Marant. n. 46.* cum *Baldo in L. ea quidem. c. de accusat. col. fin. & Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adult. col. 2.* Octavò, si probationes receptæ super inquisitione; cum accusatio illis superveniens non tollat effectum earum, sed ea remaneant in suo robore ad puniendum delictum, *Marant. n. 47.* Ac denique non procedit de jure canonico, secundum quod inquisitio est remedium ordinarium: cum Judex possit inquirere, etiam non monito offenso ad accusandum, *Marant. num. 48.* cum *Card. in Clem. sepe §. fin. de V. §. q. 3.*

Quest. 56. An & qualiter validetur inquisitio inepta per confessionem rei?

Resp. Respondet ad hoc breviter *Marant. l. c. n. 208.* *Rex Angel. cons. 178.* quod incipit *visti adis*, cuius esse, ut absolvarur inquisitus, & denuo postea ipe inquiratur.

Quest. 57. Quæ pœna puniatur delictum detectum & probatum via inquisitionis.

1. Resp. Primò: Reum per viam inquisitionis convictum, vel crimen confessum potest Judex de jure canonico condemnare ad pœnam extraordinariam, seu pœnam tali crimini ordinariè statuta mitiorem consideratis personæ delinquentis meritis, & qualitate excessus, (nisi sit tale crimen, quod propter irregularitatem, quam incurrit, ordinis executionem, aut beneficii retentionem etiam post peractam poenitentiam impediret, v. g. homicidium, simonia; vel etiam, ut de *Lugo de juræ & justitia d. 37. n. 69.* nisi crimina sint notoria, prout hæc expresse statuuntur *c. inquisitionis. h. t.*) ex hac ratione suadente hanc moderationem seu mitius agendum, cum non sit pars, quæ pœnam urgeat. Non tamen ad id teneretur Judex, cum *tit. c. inquisitioni.* non dicatur: *debet vel tenetur*, sed *poterit judicantis discretio moderari pœnam*: ac ita tenent *Abb. in c. super de confess. n. 10. & Gonzal. ibidem n. 7.* Quin etiam contrarium esse de consuetudine communi tribunalium ecclesiasticorum: contra de *Lug. & Marant. p. 4. n. 36.* dum absolute pronunciant de jure canonico non totam pœnam, sed ordinariâ mitiorem esse imponendam; vicijus etiam in foro ecclesiastico condemnatur reus inquisitus convictus vel confessus ad pœnam juris ordinariæ, præsertim ubi qualitas delicti id exigit, ad exemplum & terrorem aliorum; testantur *Gonzal. l. c. n. 11. Reiff. h. t. n. 220.* qui etiam pro confirmatione hujus consuetudinis tanquam rationalis citat. *c. fin. de celebrat. missar.* dum ibi Sacerdos per viam